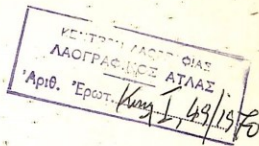

25

49

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

45

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

24-30 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

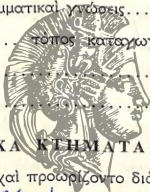

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... **ΜΑΡΑΘΙ**
 (παλαιότερον ὄνομα : **ΜΑ.Ρ.Α.ΘΙ** ..), Ἐπαρχίας ... **ΣΥ.ΡΟΥ** ..
 Νομοῦ ... **ΚΥ.Κ.Λ.Α.Δ.Ω.Ν** ..
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... **Δημή-
 τριος** ... **Μοηρίμης** ἐπάγγελμα ... **δημοδιδάσκαλος** ..
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις : ... **Μ.Υ.Κ.Ο.Ν.ΟΣ** ..
- Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... **3** ..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... **Σταῦρος** ... **Σαντοριναῖος** ..
 ..
 ἡλικία ... **59** .. γραμματικαὶ γνώσεις ... **Δ' τάξις** ..
Δημοκρίτου .. τόπος καταγωγῆς ... **Μαράθι** ..
Μουμούου ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΥ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων ; **Δὲ γόνιμοι περιοχαὶ, προωρίζοντο**
διὰ σπορὰν καὶ αἱ ἀγροὶ διὰ βοσκήν ποιμνίων.
 Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; **καὶ ὑπῆρχαν καὶ ... ἐνηλλάσσοντο ...**
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ... **Εἰς γε-
 ρινοὺς, γαιοκτῆμονας Ἕλληνας, εἰς μονὰς.**
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; ... **Μαζισοῦ** ..

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ... μάταια... ἀσχολοῦνται καὶ... εἰς... τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *μάλιστα*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰς... τὰ... κτήματα... τῶν... γαιοκτημόνων... ἐργάζοντο... ὁλόκληροι... οἰκογένειαι.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *σημισακάτορες* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... *ἐργάται*.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *εἰς... εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο... καὶ... ἐργάται, οἱ... ὁλοῦται... ἀπὸ... ἀλλοῦ... διὰ τὸν... θέρισμα... ἀμώνισμα... τρυγητὸν... ἐργάζονται... ἐπὶ... εἶδος... ἡμερομίσθιον... ἐλάμβανον*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπῆρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ὄχι*.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Εἰς... τοὺς... γαιοκτημόνας... τοὺς... Μπαρβατίνοζοι... ὅποιοι... ἦσαν... ἐργάται...*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... *μάλιστα* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *ὄχι*.....

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

βα. χωράφια παλαιότερον... ἐλιπαίνοντο.
με ζωϊκὴν κόπρον βοῶν, με τὴν καυσίν
τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν...

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; τοῦ ἔτους 1960

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... ἀπὸ τοῦ ἔτους ...

1958. τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργ. μηχαν. τοῦ 1965

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον, τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Σιδηροῦν ἄροτρον, τοῦτο διφτερο

χρησιμοποιεῖται εἰς τὰ κτήματα.

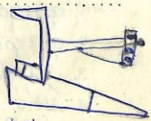
ἡ προμήθεια τῶν μηχαν. εἰς τὸν τόπον.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ἀξελωστήρι 4. ἄνκ 7. σταβάρη 10.

2. ἀξελωπαδί 5. σφῆνές 8.

3. παράβαλο 6. σπάθη 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1963

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1968

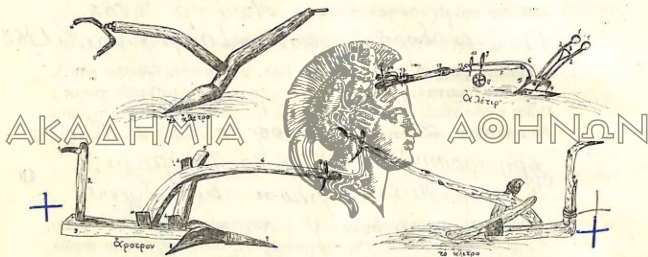
- 4) Μηχανή δεσίματος τών σταχύων (δεματιών).....

- 5) Μηχανή άλωνισμού

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Παῖς κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον.

ὁ ζῶντων ἄρσεν τοῦ κατενεύατο καὶ
τοῦ κατενεύατο ὁ ἀδελφὸς Κουσα-
δωρᾶς.

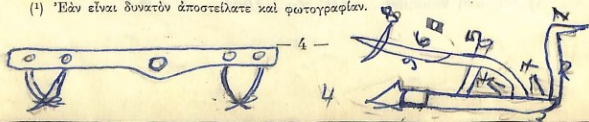
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα :

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ἀγέρομαι...	6. σπαράω...	11.
2. ἀγέρομαι...	7. σπέννυμι...	12.
3. ἀγέρω...	8. κρινέω...	13.
4. ἄνω...	9. νίπτω...	14.
5. σπάω...	10. ...	15.

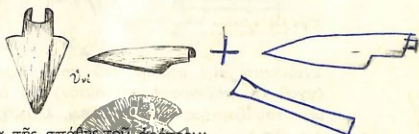
(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳ).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χλωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Κατασκευάσατε τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου...
ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

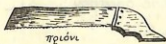
...τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου εἶναι ἐπιμήκες

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

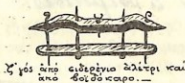
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

σκεπάρνι... πριόνι... ἀρίδα... ξυλοφαί.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες, ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Διὰ τὸ ὄργωμα χρῆσιμό-ποιούναται ἀγελαῖες καὶ ἡμίονοι.*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ-χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ὄνος*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Μ.α. γ. λ. σ. α.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ὁ κρινκος εἰς σιδήρου λέγεται.*

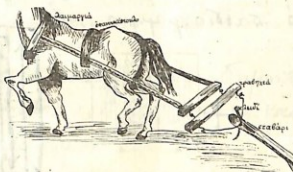
κρινκός

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζῶου ; *Δεν γίνεται.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.

Ἡ δὲ ζῶα οὐ χρησιμεύονται εἰς τὸ ὄργωμα· δὲν φέρουν σκευήν.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ἡ δὲ θάλασσα καὶ ὄργωνται μαζί με τὸν ἄνδρα καὶ τὴ γυναῖκα· 2 ἡμέραν μόνον... οὐ... ἄνδρας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... ὅς ζεύξιμον... τῶν... ἀγελάδων γίνεται διὰ τῆς προσδεσθῆναι τοῦ ἀρότρου εἰς τὸν πυλὸν με τοῦ αἰῶνα.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... Οὐ μαιωτ... με... ὅς... τοῦ αἰῶνα.

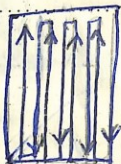
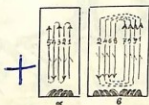
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα, ἢ φωτογραφία). Οὐ γεωργαὶ κατευθύνει τὰ ζῶα με τὴν βουκέντρα χωρὶς τὰ τὰ ἔχον δεθῇ εἰς τὰ κέρατα.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..ὅ.. ὄργωμα .. παλαιότερον .. ἐγένετο .. με .. ἀνοιγο-
.. μένας .. αὐλακας .. κατ'εὐθείαν γραμμὴν ..

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

..ὡς .. τὸ .. σχεδιάγραμμα .. β..

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ σπορά καὶ ὁ ὄργωμα .. ἐγένετο .. καὶ .. γίνεται .. ἀκόμη .. με .. σποριές ..

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; .. μέγιστα ..

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; .. Σε .. μαυράβονζα .. μέρη .. ἀντιμαθι-
.. σπορά .. ὁ .. ἄροτρον .. με .. θιν .. σκαπάνην ..

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. .. Ἡ .. διάνοιξις ..
.. εὐν .. αὐλάκων .. με .. τὸ .. ὑνί .. βαθιὰ ..

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. εἰς... ὄχα... τα... ὀργώματα...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰνόντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνομαστολογία) τὰ ὀργώματα αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν εἰνόντο
δύο ὀργώματα. Ἡ καλλουργία καὶ ὁ σπορία.
ὁ φθιναπώρον.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαυτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτεμα τῶν κηπευτικῶν γίνονται
τρία ὀργώματα. α) διβόλο β) τριβόλο γ) φωτίζε.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

... Ἐπὶ... 2... ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἔποχὴν; ... δύο... τὸ φθιναπώρον...

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Ὁ... τραυβῆς... ἐντὸς τοῦ σπορίου... εὐρίσκειται ὁ σπόρος... καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτὰ. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

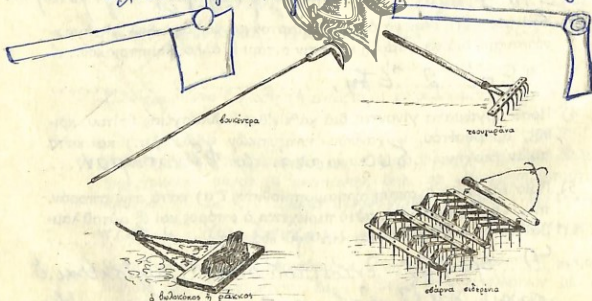
Κατὰ... τὴν... ἀπορία... τὰ... γεωργι-
α... ἐργαλεία... μαθαρίζονται με...
... τὴν... φρέντρα...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Μάλιστα... σβάρνισμα...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

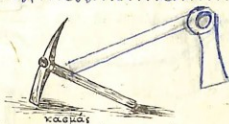
Ἡ σκαφή... τῶν μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν
ἔχουν... ὀργωθῇ... γίνεται... με... τσαπί... κ. ἄ....

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ἔργαζεία... αὐτὴν... χρησιμεύονται... διὰ τὴν
 τρώσιν (σκάψιμα)... τῶν ἀγρῶν καὶ κήπων... ἐξενε
 ... τὰ πάντα... καὶ... τὸ ζευγάρι!

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

.. τὰ... ἀρόσιν... αὐτοὺς... βοηθοῦν... τὸ ζευγολάτην
 γίνονται... βοηθοὶ καὶ ἐκτὸς... τὴν ἐργασίαν... τοῦ σκαλίσματος.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

.. τὰ... ἀρόσιν... αὐτοὺς... ἐκαλλιεργοῦντο
 ... διὰ... τὴν... σπορὰν... ὀσπρίων... ἡ σπορὰ γίνε-
 ... ται... εἰς... ἀνθράκας... καὶ... τὴν... σπορὰν...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

.. τὰ... βαρυντὴ... χωράφια... ἐκαλλιεργοῦντο.
 .. διὰ... τροφὰς... τῶν ζώων... (ρόβη, σανόν, τριφύλλι).

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές, (βραγιές) καὶ ἄλλως.

.. τὰ... τοῦ... 1920... ἢ... καλλιέργεια...
 ... τῶν γεωμήλων... ἐφύτεύοντο... εἰς... αὐλάκια...

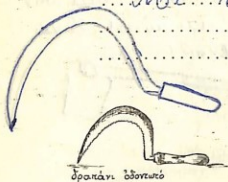
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεία θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον θερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Με τὸ δρεπάνι ἀντὶ ὀδοντῶν

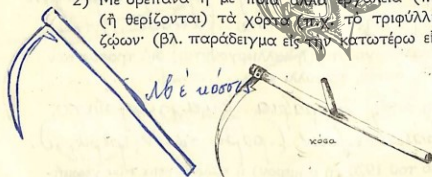

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

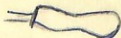

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ παρακατεῖται π.χ. ὁμαλῇ, δὴ μέρον... ἐν αὐτῇ ὀδοντωτῇ...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγτο;

Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς ἐλέγτο στεφανί...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *Οἱ... μύρβαλοι...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Μαζίστα... Πραγματοῦν. ὁ θερισμὸς ἐγένετο... ἐν... ἐκρίνωσιν... τῶν... δημητριακῶν...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... *Εἰς... ὕψος... 5... 10... δακτύλων... ἀπὸ τοῦ ἐδάφους... θερίζονται... ἐν... ἀμμομαρμαρινοῖ...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) ...

Οἱ... στάχυες... ποῦ... ἔμεναν... εἰς... τὸ χωράφι... μετὰ τὸν θερισμὸν... περὶ... πασκουζο.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *Οἱ... ἴδιοι... θερισταί... ἀποθέτουν... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... τὰ δράγματα... τοῦ...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ...

Οἱ... χεριές... τοποθετοῦνται... χωρῆς... μαζί... ἀπὸ... 20... Αἱ... μέγιστα... δέ... τῶν σταχυῶν... εὐρίσκονται... εἰς... τὴν... αὐτὴν... κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... *θα τοποθετούνται μαζί δράγματα*
τα λέγονται ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζί.
Δεν ἤρχοντο θερισταί ἀπὸ ἀλλοῦ
τόπου.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οὐματολογίαν).

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

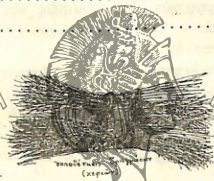
Οἱ ἄνδρες περιεβαλον τὴν μέσσην τοῦ
σώματος τῶν καὶ αἱ γυναῖκες.
Ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς
προφύλαξιν.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκάλιες ; Πώς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

...τὸ...δεμάτιασμα...ἐγένετο...ἐν...τοῦ...
 ...ἀνδρὸς...τὰ...μυρὰ...παρὰ...παρέδιδε...
 ...δαν...ἐν...ἀλφειῶν...εἰς...χεριές...τὰ...δεμάτια...
 ...ἔδένοντο...μὲ...βροῦλα...καὶ...σπάρτα...
 ...ὅτε...ἐχρησιμοποιεῖτο...μαρὰ...τὸ...δέσιμον...ἐργα-
 ...λεῖον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

...τὰ...δεμάτια...μετὰ...τὸ...δέσιμον...
 ...συνεκεντρώνονται...ἐν...ἐξάδας...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἐν παλαιωτάτων χρόνων

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς..... Δύο φο-
 ραί... τὸ ἔτος ταύτ'... Ἑπτέμβριον.
 καὶ... Φεβρουάριον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή ταύτ' γεωμήνων ἀπὸ
 τοῦ χωράφι γίνεται με ἀξίτη.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σαγού.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφυλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Μαζίστα... Ἡ μαζιέριμα τοῦ βίους
 καὶ τριφυλλίου γίνεται τὸ φθινόπω-
 ρον καὶ χειμῶνα... Ἡ κοπή καὶ ξήραν-
 σις γίνεται ἄνοιξι (τοῦ Μάϊου).....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον, (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Ὁ σανὸς ἐθερίζετο τὰ τέλη Ἰουνίου
 με κόσσα
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ..τό· χωρά· μετά· ..λή· αποκατην
 του· μέν· ..ή· τον· ..ή· τον· ..πορ· ..ή· τον· ..ή· τον·
 ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον·
 ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον·

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

..τό· δεμά· μετά· φέρονται· ..εἰς· ..ἀ· λών·
 ..ή· ..ἐμ· προ· σθέν· ..των· ..ἀ· γροι· κίων· ..

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησος; ..

..τό· χώρος· ἐπὶ· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον·
 ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον·

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ..

..Μ· α· ρι· σια· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον·

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; ...

..μαί· ..εἰς· ..τό· τον· ..μή· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον·
 ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον· ..ή· τον·

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σὶς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

... Ἀνήκει ... εἰς ... μίαν ... οἰκογένειαν ...

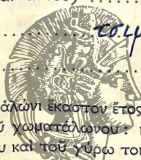
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

τὸ ἀλώνισμα ἀρχεται τὸν Ἰούνιον καὶ λήγει τὸν
Αὐγουστον

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... πετράλωνο ... τοιμέντζωνο ...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ...

... τὸ ἀλώνιον ἐπισκευάζεται
διὰ τῆς ἐπαλείψεως του σιμηνίου διὰ
μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύ-
ρων ...

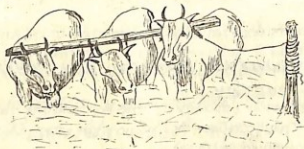
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξὶς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἡ προετοιμα-
σία τοῦ ἀλωνιοῦ γίνεται ἀκαθάρτιον ἡμέ-
ραν, ἐν αὐτῇ ἡ ἐναρξὶς κυρίως δευτέραν ἡμέραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Μετά τὸ γύσιμο τῶν δεματίων γίνεται ἡ...
 διασπορίδιτι...των... Ἀγωνόστοχοι δέν.....
 ὑπαρχει.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός, στρούλουρας, δογκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον των τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

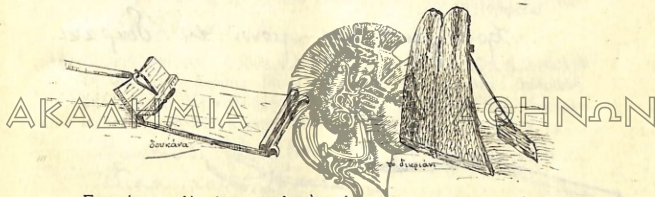
Δένονται...οἱ ἵπποι...ἀπὸ...νὰ...με...σχοινία...
 ...μαί...ἀπομακρύνονται...ὑπὸ...τῶν...ἀγωνιστῶν...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Οἱ... ἔχονται... καὶ... οἱ... ὄνται... δεικνύονται, ἀπὸ τὸν
... γράμμο... ἐξ... θηριεύου... ὡς... ματωμένον...

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Ἡ... δουκάνια... δύν... ἀπαντᾷ... ἐξ... τὸν... τόπον...
... μαλ... Ἡ... κριθὴ... καὶ... τὰ... ὄσπρια... ἡλων...
... νίζοντο... διὰ... τῶν... ποδῶν... ζώων... περιφερο...
... μένων... ἐπὶ... τῶν... σταχύων...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην;

Ὁ... ἀλωνισμός... ἀρχίζει... μεσὰ... τῆν...
 10^{ην}... πρῶτην... διακόπτεται... τῆν... 2^{ην}...
 δι'... ὀλίγον... καὶ... ζαναρχίζει... μέχρι... τῆν...
 6... μ.μ... ἀπὸ... διακόπτεται...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

... χρησιμοποιεῖται... μόνον... τὸ... δουκράνι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχους; ... *ἀβανίστα*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

... *ἀβανίστα*... χρησιμοποιεῖται... μία... βέρρα

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἁλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἁλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα), σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἁλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ... ἐργασία τῶν... ἁλωνίσμα-
... τῶν... ἐνὸς... ἀσχυμῶν... γέγονε... πρῶτη... στρώσις
Ἡ... ἁλωνίσματα... 2-3... στρώσεις... ἐν... ἡμέραν.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἁλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
... μάλαμα...

- 17) Ποιοὶ ἁλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἁλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἁλωνιστοὶ καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἁλωνισμόν.
*Ἡ... ἁλωνίσματα... ὁ ἴδιος ὁ γεωργός... με...
... ἰδικὰ... του... ζῶα...*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἁλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... ὅχι...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ὅσον μήκος καὶ πάχους εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

... ὅχι...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

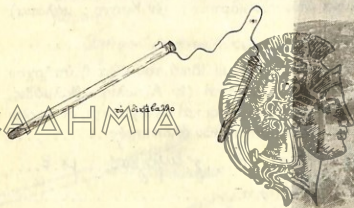
..χρῆσις. μασά. νου. γίνεται. μόνον. διὰ. τὰ. ρεβιθία.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπύλο διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .. το. μασάκιμα. τῶν. ρεβιθίων... γίνεται... ὑπὸ... τῶν... ἰδιω. ν... τῶν... γεωργῶν... ἢ... τῶν... σ. κογενειῶν... τῶν... ..

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Δεν... ἐγένετο... κοπάνισμα... τῶν σταχύων.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... Ἐπρ. τραγουδοῦντο.

τραγούδια... σχήμα... καὶ... συστίματα...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποίος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Δεν... ἐγένετο... χρῆσις... ἀλωνιστικῆς μηχανῆς...

β. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

Οἱ... ἀλωνισμένοι... στάχες... ἐτοιμασμένοι, διὰ τὸ λίχνισμα... λειῶμα... μάλαμα... ἐργαλεῖον... μετὰ τὸ σπῆναι... δικριάνι...

τοῦ δικιργιάν (Ἐλπίου)

τοῦ δικριάν (Ἐλπίου)

τοῦ λειῶμα (Ἐλπίου)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σπασματιζόμενος... σαρὸς... ζῆ... σπῆμα... αὐγοτιδὸς...
 ζῆτον... σπασματιζόμενος... σπῆμα... καρφώνεται... τὸ θρινάκι...
 μέγα... σταυρωμένοι... ὁ σωρὸς... ἐπακαζοῦν...
 προσεχῆ... καὶ ἐπαρυσίαν... πρὸς τὸν... θάτον.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.....

Ὁ... ἀνέμισμα... γίνεται... μὲ... τὸ... θρινάκι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Καὶ... ἄνδρες... καὶ... γυναῖκες... γιανκούν.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ὁ... χονδρὰ... τεμάχια... τῶν... σταχύων... τὰ ὅποια...
 παραμένουν... μετὰ... τοῦ λίχνισμα... μένονται... κόν-
 τυλοι... ὁ καρπὸς... ἀπὸ... τὸν... κόνδυλον... ξεκα-
 ριφεῖ... μὲ... τὸ... δρεμεόνι.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολάνεμα)· διὰ πρῶα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο *δεν γίνεταί... ἀγωνισ. φα...
 .διδ... μονδύζου...*

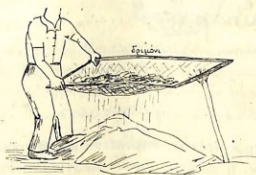
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*.. ἄβρα... τοῦ... πλάκμα... ἢ διαζαγή... τοῦ... καρ...
 .. αὐ... αὐ... τοῦ... μονδύζου... γίνεταί... με...
 .. τοῦ... δριμόνι...*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σάρωθρον, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρὰ καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Γβαλαιότεραν... ἐκρηπτιμοποιεῖτο... κρέκινα...
 βημετροκ... ἀρπυμοποιεῖτο... τὸ... δομικκ...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

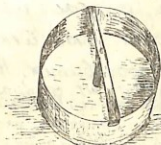
Ὁ σωρός σωρεῖται... μὲ φτυάρι...
 ἐπὶ τοῦ σταυροῦ...
 χαράσσεται... πλάτος... εἰς τὴν κορυφὴν...
 ἐμπηγνύεται... φτυάρι...
 ἐπακολουθεῖ... προσκύνησις καὶ ἀσπασμός...

- 8) Ἄλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ὅθεν... ὑπάρχοντι...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

μισοκοίλε

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +

γ) τὸ γυφτιάτικο, +

δ) τὸ ἀλφονιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

...δὲ ἀγροφυλακιάτικο καὶ τὸ ἁλ-
...ν. αἰ. κ. ο.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ...παραγωγή... ἀπεθηκεύετο... κατ-
...τόπιν... ἐν... τοῖς... ἀγροῦς...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... ὅ... ἀ... ἀ... ἀ...
 κ... .. εἰς ... τὸν ... ἀ... ..

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ διαλογὴ... ἐγένετο καὶ γίνεται μετὰ...
 τὸ ἀλώνισμα... ὅ... σπόρου... τοῦ...
 βαρὴ... .. ἢ τὸ βαρύτερον... ..
 συλλέγεται καὶ χρησιμοποιοῦνται ὡς σπόρου,

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἢ οὐκ... ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριῆς, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ὅ... .. ἑσπέραν... .. 23... ..
 τὸ ἀπαιμα... ..
 τὸ ὑπαιθρον... .. τὸ ἀποχύνμα

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

... .. καὶ εἰς μεντερικέ...
 ὑπάρχουν... ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Η... φωτιά... κυτή... ξέχειται... φωτίζει...

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

Εάν... πυράν... μυσίως... παιδιά... τήν... α...
... νάπτουν...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

Είς... μακρότερη... και... δεινότερα... τά...
... συλλέγουν... τά... παιδιά... ά.π.σ. άμύγδα... και... άχρώνια...

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Η... συγκέντρωσις... των... γίνεται... εις... σωρόν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποια αι συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, εόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

Είς... τήν... πυράν... τήν... 2.3.ης... τουκίαν... συνεδί-
... ζουν...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Γίνονται... τρία... πηδήματα... πάνω... άή?...
... τήν... πυρά... έπακοχουδαν... φωνασκίη...
... και... χυμικρατήματα... έβαι... και...
... το... χρόνον... το... φωταρίσθη...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάμιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίδος κλπ.)

Εἰς τὰς πυρὰς καίονται τὰ ρουζούδια
τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίδος καί
πολλὰ δεματικά.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Εἰς τὸν τόπον μου γίνονται πολλοὶ μεγάλοι φωτεῖς
κυρίως τὸ Πάσχα. Μόλις εὐαγγέλιον ρίχνουν τρεῖς
μαζαράκια τὰ ὅποια τινάζονται καὶ πέφτουν
ὅτι σκοτίζουν τοὺς Ἑβραίους. πάλι ἐσταύρωσαν τὸν
Χριστόν. Ἐπίσης καὶ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα κάνουν.
Εἰς φωτεῖς αὗται εἰς γέμε φανούς.
Κυρίως καίμε νεκροὺς ἐπαποδεδεγμένους
καὶ κηματάβιγες τὸ Πάσχα. Ἐνῶ
τοὺς φωταρισθῇ καίμε τὰ σκεφάνια
τοῦ Μάρτη καὶ τῆς Πρωτομαγίδος καὶ
ἀμέσως ἀνοχοῦται ὁ νεκρὸς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Λεπτομέρεια περιγραφή γεωργικού βίου από
του 1920.

Περί αὐτὰ ἀνωκορύμια τοῦ Ὀχτωβρίου οἱ
φυτοζῶντες τοῦ Μαραθίου Μουσίου ἔγραφαν ἀπὸ τοῖς
ἀποδοκίμους τὰ γεωργικά τους ἔργα, δηλ. τὰ ἀροτρία
φυτῶν, φυτῶν, ὄσπρια, σιτηράκια, ἀκρίδες καὶ καὶ τὰ
ἡμέτεράν ἂν ἦσαν γὰρ. Ἄν ἀρροῦσε γὰρ βρεῖν ὁ
Ὀχτωβρίου ἔμελλαν ἀρροῦν καὶ τὰμεθα σε ἀκρίδες.
Μετὰ τὸ πρῶτο μαζάκιμα τῆς γῆς ὀρῶνταν στὰ
γαϊδούρια τὰ γεωργικά ἔργα καὶ τὰ αἰγῶνταν στὰ
χωράκια. Τὰ γῆρα αὐτὰ ἔμελλαν ἦσαν ἀκρίδες,
γαϊδούρια καὶ μουτάρια. Μετὰ τὸ δίπλω αὐτὰ ἔμελλαν
τὸν σπόρον, ἔμελλαν τὸ σιτηράκι αὐτὰ τοῦ πρῶτου
γὰρ νὰ χυμῶνται τὴν ὄσπρια καὶ νὰ στερεώσονται τὴν
νύκτα πρὸς τὸν γῆρα καὶ τὸν ἀκρίδες. ἔμελλαν ποτα-
ρῶνται τοῦταχίοντα ἀπὸ τὸν γῆρα φυτῶν ὥστε
ἂν ἔμελλαν ποταρῶνται νὰ βάζουν τὴν ἀκρίδα. Μετὰ
ἔμελλαν τοῖς ἀκρίδες (ἀκρίδες) καὶ τοῖς ἔμελλαν.
ἔμελλαν τοῖς ἀκρίδες φυτῶν μετὰ τοῖς φυτοζῶντες
(ὄσπρια ἢ γαϊδούρια) καὶ τὴν νύκτα ἔμελλαν στὰ γῆρα
μετὰ τὰ σιτηράκια (σπόρον). Ὁ φυτοζῶντος ἔμελλαν
τοῖς τὴν γῆρα καὶ ἀρχίζε τὸ γεωργίον.
Πρὸ τοῦ 1920 γινόνταν ἓνα γεωργίον ἀπὸ ἑξέ-
μιαν ὁ σπόρος πρὸς κερδοῦς ἀπὸ τὸν πεντακί-
μο φυτοζῶν. Τὸ γεωργίον στὰ ἀκρίδα πρὸς
ἔμελλαν σποροζῶν σῆμα. Γινόνταν γῆρα, γῆρα στὰ
χωράκια. ἔμελλαν ὡς τὸ σποροζῶν. Ἀκρίδες
βοῦνοι τοῦ φυτοζῶν ἦσαν ἢ γῆρα καὶ ὁ
παραγινόν, ὡς ἢ γυναῖκα τοῦ, πρὸς ἔμελλαν τοῖς
βοῦνοις μετὰ τὰ γῆρα. Μετὰ τὸ γεωργίον

σήχαναν τὰ fā στο σταύρο. Τὴν ἀνοίξε πού
μεγάζωνε τὸ σπαρτό, κυρίως τὸν Μάρτιο, σήχαι-
ται κυρίως γυναῖκες καὶ ξεχορτάριαζαν (ἐβγάζαν
τὰ fāna) γιὰ νὰ μὴν ἐμποδίζουν τὴν ἀνασυν-
θε τοῦ κριθαριοῦ. Στὰ τέλη τοῦ Μαΐου ἀρχίζει
ὁ δερσιμός. Κάθε γεωργικὴ οἰκογένεια ἐδίριφε
τὰ δυνά της σπαρμένα. Ἐλάχιστοι ἦταν οἱ γαιο-
κτήμονες ποὺ χρησιμοποιοῦσαν τὴν παραδοχὴν.
Στὰ πρῶτα χρόνια τὰ δρεπάνια σπάνιζαν
τότε οἱ δερσισταὲς ξερρίζωναν τὸ σπαρμένο.
Μετά τὸ δερσιμό ὁ πλοῦς θεωρεῖται ὡς ὅτι
τῆς οἰκογενείας ἔδενε τὰ δρεπάνια μὲ βοῦρα
ἢ οὐζάτο καὶ ἢ ὁ ἴδιος ἢ τὰ παιδιά του τὰ
μάθνε γιὰ νὰ πᾶν ἐνὰ φορτίο. Τὸ φορτίο
ἀνασυνθέταν ἀπὸ ἑξ. δρεπάνια. Κατὰ τὴν
διαρροία τοῦ δερσιμοῦ τραγουδοῦσαν καὶ χορὰ
τοῦνὰ τραγούδια, ποὺ ἀνασυνθεῖνόνταν σὲν ἑω-
χή τους. Κυρίως ὅμως τραγουδοῦσαν καὶ τὸ σχε-
τικὸ τραγούδι μὲ τὸ δερσιμό.
Σὲν αἶμα τοῦ σπαρμένου,
μὲ βάσαν τὰ δρεπάνια
γιὰ τὰ μὲ τρῶν ὁ ἀνεμος
κι' ὁ ἥλιος τὰ μαυρίζω.
Ὅταν τελειώνουν τὸ δερσιμα τοῦ χωραίου
μαδόνταν σὲν σιμά τῶν δένδρων κι' ἔφρχαν
βηχανίτες μὲ μέλι. Τὰ δρεπάνια τὰ ποντα-
δοῦσαν τῇ δεύτερῃ μέρᾳ ἑωάννη καὶ γαϊδούρια
κυρίως τὰ παιδιά. Τὰ ξεφορτῶσαν στο ἀλώνι
καὶ γυρίζαν πάλι στο χωράφι. Ἔτσι οἱ
νοικοκυρῆδες μετὰ τὸν δερσιμό μαζάρωναν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὶς μεγάλας θημῆς αὐτὸν ἔχον στίσι.

Μετά παύσαν τὰ χωματάκινα ἢ
ωστράκινα ἀπὸ τὰ διάφορα φυτὰ ἢ χοιροῦδα μὲν
ἓνα σουρία. Ἀλείφον μετὰ τὶς σχισμάδες ἢ
ὅσο τὸ χωματάκινο μὲ μύγμα ἀπὸ βοῦδι
καὶ ἄχυρο καὶ τὸ ἄφηναν μίαν δύο ἡμέρας καὶ
σπενῶν μαζά. Γέμψαν τὸ ἀγῶνι μὲ δειμά-
τια, τὰ ἔδουναν σκοποῦσαν ἔξω τὰ δεκαεῖα
ἢ τὰ ἄφηναν μετὰ ἂν ἦταν ἀπὸ μαρμαίτου
στάχνα καὶ τὰ ἄφηναν καὶ σπενῶν.

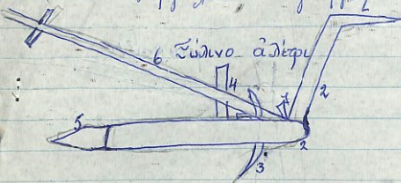
Δέκα ἢ ὥρα ἀρχίτε τὸ ἀγῶνισμα. Ἐδεναν
ἀπ' αὐτοῦ γαιμῶν τὶς ἀλτάδες καὶ ἄλλα γὰ
καὶ τὰ κινηχοῦσαν μὲ μίαν βέργα. Ἀπὸ
ἔξωθεν ἢ ὠρίστη σπενῶν ἔρχιναν δευτέρα
καὶ τρίτη.

Ὅταν γινώσκον γαιμῶν ἔρχιναν τὰ
γὰ καὶ τὰ μαζεύαν μὲ βενάρια καὶ βενάρια.
τὸ γαιμῶν τὸ ἔπαιον ἓνα σωρὸ σὲ σχῆμα
αὐγοειδές. Οἱ οἰκοκυβάρχες ἔπαιον ἓνα σωρὸ
σ' ὅσο τὸ μήκος καὶ πλάτος τοῦ σωροῦ
καὶ ἔμειναν τὸ βενάρια σὲ σωρὸ. Ἐνχαρι-
σκοῦσαν τὸν Θεό, ἔπαιον τὴν ὠροσχή τὸν καὶ
σαραμαζοῦσαν τὸ ἔρχομεν καὶ τοὺς χάριση
μεγαλύτερο σωρὸ. τὸ γαιμῶν ἀρχίτε τὸ
βραδάκι. Οἱ γαιμῶν δὲ καὶ τρεῖς σπενῶν
ἀρχίαν τὸ γαιμῶν, σπενῶν τὸ γαιμῶν τόσο
γινώσκον γαιμῶν ὁ μαρμαίτου ἀπὸ ἄχυρο.
Ἀργότερα ἔβαναν σχοινί κατὰ μήκος τοῦ σωροῦ
καὶ ἔτσι γαιμῶν ὠροσχή τὸ ἄχυρο ἀπὸ
τὸν μαρμαίτου. Ὁ πῶς μετὰς μαρμαίτου ἔβαναν
σὲ βορριότερο γαιμῶν. Ἐπακοροῦτοῦσε

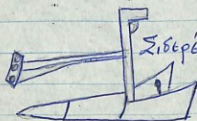
τὸ μάγμα τῶν πιό μεσῶν κόκκων οἱ ὁποῖοι
δὲ ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς σπόροι τὸ δεύτερο χρόνο.
Μετὰ τὸ μισκοῦν γέμιζαν τὰ σουβάγια καὶ μωβα-
ζοῦσαν τὸν καρπὸ σὺν ὁστέρεναι ἀποδοτικῇ. Μετὰ
μωβαζοῦσαν καὶ τ' ἄχυρα σὺν ἄχυρῳνα,
τὰ ἀγνῶστα σταῖχια τοῦ τα' γένε κόνδυλα
μαζὶ με' ἄχυρα καὶ καρπὸ τ' ἄβαν στο' ὀριμὸν
μ' ἔτσι τὰ ψιχῶριζαν ἀπ' τὸν καρπὸ. Τὸ πιό
ἀμύεστα κόνδυλα τ' ἔδιναν γιὰ τροφή σὲ τὰ καὶ
σὺν ὕσσιν.

Μετὰ τὸ 1920 καὶ μέχρι σήμερον ἔχουν
γίνει πολλὰ μεταρρυθμίσεις εἰς τὰ ἀποδοτικῆς
τῶν γεωργῶν καὶ εἰς τὰ ἐργασίᾳ τους. Ξανὰ νέα
ἐργασίᾳ ἐσῆλθον τὰ ψυγεία, ὁ παρῶν,
τὸ διημέρι. Τὸ ψυγεῖον ἀποδοτικῆς
ἀπὸ το' σπέρματος 188 βάλων καὶ σήμερον συναντάται
ἀποδοτικῆς τὸ ψυγεῖον ἀποδοτικῆς. Καὶ οἱ ψυγῆς
ψυγῆς ἀποδοτικῆς ἀπὸ σιδερέναι καὶ
συρματῆς ψυγοδέτες. Τὸ ἀποδοτικῆς γίνετα
ἀπὸ σιδερό, ἐπίσης τὸ παράβολο γίνετα ἀπὸ
σιδερό γιὰ νὰ μὴν σπᾶν. Τὸ σιδερένιο ἀποδοτικῆς
ἐσῆλθε σὲ Μαραθὶ τὸ 1918, ὡς ἐλάχιστον
γεωργοὶ τὸ χρησιμοποιοῦν. Μετὰ τὸν πόλεμον τὸ
πριδὰρ ἔπαυε νὰ ἀποδοτικῆς τὸ βασίον ἐσῆλθε
διαφορῆς τῶν παρῶν δι' αὐτὸ οἱ παρῶν
ὁρῶντο. ὁρῶντο διὰ τὴν σιανὴν ἐσῆλθε καὶ
τὸ διημέρι. Διὰ τὴν μέτρηση τοῦ καρποῦ χρησι-
μοποιεῖται ὁ τελεστής, ἐνὶ παλαιότερα ἐχρησιμοποιεῖτο
τὸ μισκοῦν. Διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ ὠρῶντο
ἀγροῦ χρησιμοποιεῖται ἡ σφῆρα ποὺ ἔρχεται ἀπὸ ἔξω

Έργα του γεωργού

- 1- αξίνο αλέρι
- 2- αξίνο αλέρι
- 3- παράβολο
- 4- σταβάρ
- 5- αξίνη
- 6- σταβάρ
- 7- σπῆνις
- 8- κριλέρι

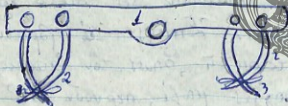
Σιδερένιο αλέρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ζυγός

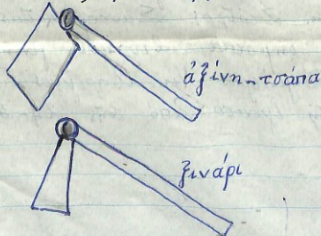

ΑΘΗΝΩΝ

- 1- Ζυγός
- 2- Λεύκες
- 3- ζυγοδέτες

Συμμετρικά έργα

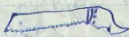

αξίνη-τσάπα

ζυγός

σταβάρ

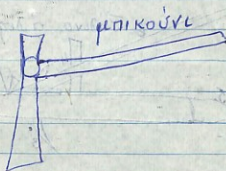

σπῆνις

κριλέρι

ἔργον αὐτοφωτο

Σημειώ με τοίχον

Συμπληρωματικῶς ἀναγερὰς ἐπὶ τὸ ἐσωδὲς τῆς
23. Τούτων ἀνίστανται φυσικῶς καὶ δημοτικῶς κινήσεις
αἱ ὁποῖαι ἐκφραζομένης. Ἰδιαιτέρως δὲ οὐκ ὀλίγον
δὲ τοῖς χάριτι καὶ ἐνέργει. Σημειώ τὰ βράδυ τοῦ
Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ φωταγνοῦ, ὅπως τὸν ἀσκαρῶν
οἱ ποσὲς κυρτοῦν ἀρχὴς μαζί, περνοῦν δὲ τὰ
ἐπίβια καὶ φωνάζουν τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπημένου
τους.

Εἰς τὸ Μπαράδι - Μοναστήριον ἐγένετο ἡ συζαχὴ.
ἀρχαρχοῦ τῆς γεργῶς ὁ κ. Σταύρος Σαντοριναῖος.
Ἐπὶ τῶν 59 ἀπόφοιτος δημοτικῶς σχολῆς γεννηθέντες
εἰς Μπαράδιον. [Δημήτριος Νικ. Μπαρτζῶς διδάσκα-
λος. Ἡ συζαχὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 24-30
Ἰανουαρίου 1940.